

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Δ' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
Βουλευτής ν. Κοζάνης

Τετάρτη, 20 Μαΐου 2026

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς:

- Υπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας, κ. Στ. Παπασταύρου
- Υπουργό Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών, κ. Κ. Πιερρακάκη
- Υπουργό Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης, κα Ν. Κεραμέως

Θέμα: «Επισημάνσεις και προτάσεις του Περιφερειακού Παραρτήματος Δυτικής Μακεδονίας του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΓΕΩΤ.Ε.Ε./Π.Δ.Μ.) για την πορεία της απολιγνιτοποίησης και της δίκαιης μετάβασης»

κ.κ. Υπουργοί,

Σε συνέχεια της πληθώρας Ερωτήσεων, Επίκαιρων Ερωτήσεων και Αναφορών που έχω καταθέσει στη Βουλή και ομιλιών που έχω πραγματοποιήσει στην Ολομέλεια και στις Επιτροπές, για την αναγκαιότητα ριζικής αναθεώρησης του χρονοδιαγράμματος της βίαιης απολιγνιτοποίησης και για την πορεία της αποκαλούμενης “δίκαιης” μετάβασης, σας **καταθέτω ως Αναφορά** την αριθμ. **316/15.5.2026 Επιστολή** του Περιφερειακού Παραρτήματος Δυτικής Μακεδονίας του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΓΕΩΤ.Ε.Ε./Π.Δ.Μ.) με θέμα «*Δίκαιη Μετάβαση στη Δυτική Μακεδονία – Τεκμηρίωση, διαπιστώσεις και προτάσεις*».

Το ΓΕΩΤ.Ε.Ε./Π.Δ.Μ. «στο πλαίσιο του θεσμικού, επιστημονικού και συμβουλευτικού του ρόλου και με στόχο την τεκμηρίωση των θέσεων και των διεκδικήσεων της περιοχής, καταθέτει τις **διαπιστώσεις**, τους **προβληματισμούς** και τις **προτάσεις** του σχετικά με την πορεία της Μετάβασης. Παράλληλα, αναδεικνύει τις **αστοχίες** και τις **ελλείψεις** του μέχρι σήμερα σχεδιασμού και **προτείνει** συγκεκριμένες και ρεαλιστικές **παρεμβάσεις** για μια πραγματικά δίκαιη, βιώσιμη και παραγωγική αναπτυξιακή προοπτική για τη Δυτική Μακεδονία».

«Η θέση μας ήταν σαφής, η περιοχή που στήριξε για δεκαετίες την ενεργειακή επάρκεια και την εθνική οικονομία δεν μπορεί να αφηθεί σε μια απλή διαδικασία απόσυρσης μονάδων. Χρειάζεται **σχέδιο, πόρους, επενδύσεις, χρονοδιάγραμμα και δεσμεύσεις**. Το ΓΕΩΤ.Ε.Ε./Π.Δ.Μ. δεν περιορίστηκε σε ρόλο παρατηρητή. Με μελέτες και παρεμβάσεις, καταθέσαμε **αναπτυξιακό όραμα** για την περιοχή, ζητήσαμε ευρύτερο, ρεαλιστικό και μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό **σχεδιασμό**, ζητήσαμε δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα **ενεργειών**, με ορόσημα και δείκτες, **επισημάναμε** την ανάγκη **ασφαλιστικών δικλίδων** ώστε να υπάρχει συνέπεια μεταξύ εξαγγελιών και υλοποίησης, **αναδείξαμε** την ανάγκη ουσιαστικής ενίσχυσης του **πρωτογενούς**

τομέα, τονίσαμε ότι απαιτείται αποφασιστική παρέμβαση της Κεντρικής Διοίκησης για την κατεύθυνση **παραγωγικών επενδύσεων στη Δυτική Μακεδονία**», τονίζει το ΓΕΩΤ.Ε.Ε./Π.Δ.Μ.

Με την **εις βάθος γνώση** των θεμάτων και **ενδελεχή τεκμηρίωση**, στην Επιστολή αποτυπώνεται **εξαιρετική επιχειρηματολογία**, διαρθρωμένη στις εξής θεματικές **ενότητες**: «I. Η μέχρι σήμερα πορεία της Μετάβασης και τα αποτελέσματά της. II. Η Δυτική Μακεδονία δικαιούται μια δίκαιη και βιώσιμη μετάβαση. III. Ρεαλιστικές, τεκμηριωμένες και άμεσα εφαρμόσιμες παρεμβάσεις: 1) Δεσμευτικό κοινωνικό και οικονομικό ισοζύγιο της Μετάβασης. 2) Μεταβατική ρήτρα ενεργειακής και κοινωνικής ασφάλειας. 3) Ειδική Οικονομική Ζώνη Δίκαιης Μετάβασης. 4) Άμεση ρευστότητα για επενδύσεις. 5) Ρήτρα απασχόλησης και τοπικής ανταποδοτικότητας. 6) Ρήτρα κοινωνικής και δημογραφικής προστασίας. 7) Παραγωγικό όραμα για τη Δυτική Μακεδονία. IV. Πλαίσιο ενεργειών και διεκδίκησης για τη Δίκαιη Μετάβαση».

Υπό το ανωτέρω πλαίσιο και δεδομένου του **σημαντικού** θεσμικού ρόλου του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. ως του νομοθετημένου Συμβούλου της Πολιτείας σε θέματα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της υπαίθρου, παρακαλείσθε, κ.κ. Υπουργοί, όπως μελετήσετε λεπτομερώς τις **εξαιρετικές επισημάνσεις και προτάσεις** του ΓΕΩΤ.Ε.Ε./Π.Δ.Μ., οι οποίες **αναλυτικά και εμπειριστατωμένα** αποτυπώνονται στην ενδεκασέλιδη συνημμένη Επιστολή, και όπως **ενημερώσετε τη Βουλή** για τις **αποφάσεις** και τις **ενέργειές** σας, έκαστος κατά λόγο αρμοδιότητάς σας επί κάθε επισήμανσης και πρότασης.

Ο Αναφέρων Βουλευτής

Κουκουλόπουλος Παρασκευάς (Πάρις)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Κοζάνη : 15/05/2026

Αρ. Πρωτ. : 316

Ταχ. Δ/ση : Πανδώρας 2 ΠΡΟΣ : Όπως Πίνακας Αποδεκτών
Ταχ. Κωδ. : 50100, Κοζάνη
Τηλέφωνο : 24610 26443
Email : kozgeotee@gmail.com
Πληροφορίες : Κουντούδης Π.
fax : 2461026710

Θέμα : Δίκαιη Μετάβαση στη Δυτική Μακεδονία — Τεκμηρίωση, διαπιστώσεις και προτάσεις.

Με αφορμή τις πρόσφατες εξελίξεις που αφορούν την πορεία της απολιγνιτοποίησης και της Δίκαιης Μετάβασης στη Δυτική Μακεδονία, το Περιφερειακό Παράρτημα Δυτικής Μακεδονίας του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, στο πλαίσιο του θεσμικού, επιστημονικού και συμβουλευτικού του ρόλου και με στόχο την τεκμηρίωση των θέσεων και των διεκδικήσεων της περιοχής, καταθέτει τις διαπιστώσεις, τους προβληματισμούς και τις προτάσεις του σχετικά με την πορεία της Μετάβασης. Παράλληλα, αναδεικνύει τις αστοχίες και τις ελλείψεις του μέχρι σήμερα σχεδιασμού και προτείνει συγκεκριμένες και ρεαλιστικές παρεμβάσεις για μια πραγματικά δίκαιη, βιώσιμη και παραγωγική αναπτυξιακή προοπτική για τη Δυτική Μακεδονία.

Η Δυτική Μακεδονία οδηγήθηκε στην απολιγνιτοποίηση με την υπόσχεση ότι η μετάβαση στη μεταλιγνιτική εποχή θα είναι δίκαιη, οργανωμένη και παραγωγικά αποτελεσματική.

Το Περιφερειακό Παράρτημα Δυτικής Μακεδονίας του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, έχοντας υπόψη τη διαχρονικά φθίνουσα πορεία της Περιφέρειας σε κρίσιμους κοινωνικούς και οικονομικούς δείκτες, αναγνώρισε από την πρώτη στιγμή την ανάγκη οι δυσμενείς αποφάσεις για τη μετάβαση να μετατραπούν σε ευκαιρία ανασυγκρότησης.

Η θέση μας ήταν σαφής, η περιοχή που στήριξε για δεκαετίες την ενεργειακή επάρκεια και την εθνική οικονομία δεν μπορεί να αφεθεί σε μια απλή διαδικασία απόσυρσης μονάδων. Χρειάζεται σχέδιο, πόρους, επενδύσεις, χρονοδιάγραμμα και δεσμεύσεις.

Το ΓΕΩΤ.Ε.Ε./Π.Δ.Μ. δεν περιορίστηκε σε ρόλο παρατηρητή.

Με μελέτες και παρεμβάσεις, καταθέσαμε αναπτυξιακό όραμα για την περιοχή, ζητήσαμε ευρύτερο, ρεαλιστικό και μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό σχεδιασμό, ζητήσαμε δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα ενεργειών, με ορόσημα και δείκτες, επισημάναμε την ανάγκη ασφαλιστικών δικλείδων ώστε να

υπάρχει συνέπεια μεταξύ εξαγγελιών και υλοποίησης, αναδείξαμε την ανάγκη ουσιαστικής ενίσχυσης του πρωτογενούς τομέα, τονίσαμε ότι απαιτείται αποφασιστική παρέμβαση της Κεντρικής Διοίκησης για την κατεύθυνση παραγωγικών επενδύσεων στη Δυτική Μακεδονία.

I. Η μέχρι σήμερα πορεία της Μετάβασης και τα αποτελέσματά της

Σήμερα, η απόσταση μεταξύ του αρχικού σχεδιασμού και των πραγματικών αποτελεσμάτων είναι μετρήσιμη.

Η μετάβαση εξελίσσεται με τρόπο που, μέχρι σήμερα, δεν έχει αναπληρώσει επαρκώς το χαμένο παραγωγικό εισόδημα, τις θέσεις εργασίας και τη βιομηχανική βάση της περιοχής.

Οι πολίτες βλέπουν το κόστος άμεσα, ενώ τα οφέλη παραμένουν ασαφή ή μετατίθενται διαρκώς στο μέλλον. Κλείνουν μονάδες, χάνονται σταθερές θέσεις εργασίας, ενώ πολλές από τις νέες επενδύσεις δημιουργούν κυρίως προσωρινές θέσεις κατά την κατασκευαστική φάση και σημαντικά λιγότερες μόνιμες θέσεις στη λειτουργία.

Παρά τις αρχικές εξαγγελίες, οι εμβληματικές παραγωγικές επενδύσεις που παρουσιάστηκαν ως βασικός πυλώνας της Μετάβασης δεν έχουν μέχρι σήμερα υλοποιηθεί στην απαιτούμενη έκταση, ταχύτητα και κλίμακα.

Το Ειδικό Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (Ε.Π.Δ.Α.Μ.), παρά τους σημαντικούς διαθέσιμους πόρους, δεν έχει ακόμη παράγει μετρήσιμο και ορατό αποτέλεσμα στην πραγματική οικονομία της περιοχής, αντίστοιχο του μεγέθους των απωλειών που προκάλεσε η απολιγνιτοποίηση.

Παράλληλα, σημαντικό μέρος των διαθέσιμων πόρων κατευθύνεται σε δράσεις κατάρτισης, συμβουλευτικής και υποστηρικτικών δομών, χωρίς μέχρι σήμερα να αποδεικνύεται επαρκώς η ουσιαστική συμβολή τους στη δημιουργία σταθερών θέσεων εργασίας, στην παραγωγική ανασυγκρότηση και στη συγκράτηση πληθυσμού και επιστημονικού δυναμικού στην περιοχή.

Η τοπική κοινωνία εξακολουθεί να μην βλέπει το αναμενόμενο παραγωγικό και επενδυτικό αποτέλεσμα σε κλίμακα αντίστοιχη της ιστορικής, οικονομικής και ενεργειακής σημασίας της Μετάβασης.

Η Δυτική Μακεδονία βιώνει παραγωγική συρρίκνωση, απώλεια σταθερής βιομηχανικής απασχόλησης, φυγή νέων και επιστημονικού δυναμικού, δημογραφική αποδυνάμωση, αβεβαιότητα για το μέλλον και έλλειψη σαφούς παραγωγικού προσανατολισμού.

Τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας αποτυπώνουν με σαφή και μετρήσιμο τρόπο τις κοινωνικές, δημογραφικές και παραγωγικές επιπτώσεις που καταγράφονται κατά την περίοδο της μετάβασης:

1. **Πληθυσμός:** μείωση κατά **-10,3%** την περίοδο 2016–2025, από 271 χιλ. σε 243 χιλ. κατοίκους.

2. **Πληθυσμιακή πυκνότητα:** μείωση κατά **-10,4%** την περίοδο 2015–2024, με 26,6 κατοίκους ανά τ.χλμ., γεγονός που καθιστά τη Δυτική Μακεδονία την πιο αραιοκατοικημένη Περιφέρεια της χώρας και μία από τις πιο αραιοκατοικημένες περιοχές της Ευρώπης.
3. **Ηλικιακή σύνθεση πληθυσμού:** η μεγαλύτερη πληθυσμιακή ομάδα είναι πλέον οι ηλικίες 75 ετών και άνω, στοιχείο που αναδεικνύει την έντονη δημογραφική γήρανση της περιοχής.
4. **Εργατικό δυναμικό:** μείωση κατά **-8,4%** την περίοδο 2016–2022, γεγονός που αποτυπώνει τη συρρίκνωση του ενεργού παραγωγικού πληθυσμού.
5. **Ανεργία:** **15,3%** το 2025, έναντι εθνικού μέσου όρου **8,9%**, παραμένοντας σταθερά η υψηλότερη στη χώρα. Ειδικά την περίοδο 2024–2025, η ανεργία στην Περιφέρεια αυξήθηκε, ενώ σε εθνικό επίπεδο καταγράφηκε μείωση.
6. **Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία** — δηλαδή ο συνολικός παραγόμενος πλούτος της Περιφέρειας: μείωση κατά **-21,8%** την περίοδο 2015–2023, όταν σε εθνικό επίπεδο καταγράφηκε αύξηση **+26,2%**.
7. **Συμμετοχή της Περιφέρειας στην εθνική Α.Π.Α.:** από **2,7%** το 2015 μειώθηκε σε **1,8%** το 2023, γεγονός που αποτυπώνει τη συνεχή υποχώρηση της συμβολής της περιοχής στην εθνική οικονομία.
8. **Α.Π.Α. ανά εργαζόμενο:** μείωση κατά **-9,8%**, από 46,57 χιλ. ευρώ ανά εργαζόμενο σε 37,33 χιλ. ευρώ ανά εργαζόμενο, στοιχείο που αντανάκλα τη μείωση της παραγωγικότητας και της παραγόμενης οικονομικής αξίας ανά θέση εργασίας στην περιοχή.
9. **Κατά κεφαλήν ΑΕΠ:** μείωση κατά **-9,6%** την περίοδο 2015–2023, όταν σε εθνικό επίπεδο καταγράφηκε αύξηση **+31,4%**, καθιστώντας τη Δυτική Μακεδονία τη μοναδική Περιφέρεια της χώρας με τόσο έντονα αρνητική μεταβολή.

Τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι, μέχρι σήμερα, οι στόχοι για παραγωγική ανασυγκρότηση, ουσιαστική προσέλκυση επενδύσεων και επαρκή δημιουργία νέων θέσεων εργασίας δεν έχουν επιτευχθεί στον βαθμό που απαιτούν οι ανάγκες της περιοχής.

II. Η Δυτική Μακεδονία δικαιούται μια δίκαιη και βιώσιμη μετάβαση

Η τοπική κοινωνία δεν αμφισβητεί την ανάγκη της μετάβασης. Ζητά όμως η μετάβαση να εξελιχθεί με όρους δικαιοσύνης, ισορροπίας και βιώσιμης προοπτικής για την οικονομία και την κοινωνία της περιοχής.

Η περιοχή στήριξε επί 70 χρόνια την ενεργειακή ασφάλεια και την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Ανέλαβε σημαντικό περιβαλλοντικό, κοινωνικό και παραγωγικό κόστος για την αξιοποίηση του εθνικού καυσίμου, διαμορφώνοντας μια οικονομία άμεσα συνδεδεμένη με τη λιγνιτική δραστηριότητα και την ηλεκτροπαραγωγή.

Η απολιγνιτοποίηση δεν αποτέλεσε μια φυσική και σταδιακή οικονομική εξέλιξη. Ήταν μια κεντρική πολιτική επιλογή με άμεσες και βαθιές επιπτώσεις στην παραγωγική βάση, στην απασχόληση και στη δημογραφική προοπτική της περιοχής. Για τον λόγο αυτό, η Πολιτεία και η Ευρωπαϊκή Ένωση είχαν και εξακολουθούν να έχουν την ευθύνη να διασφαλίσουν ότι η μετάβαση δεν θα οδηγήσει σε οικονομική και κοινωνική αποδυνάμωση.

Σήμερα, ένα μεγάλο μέρος της τοπικής κοινωνίας αισθάνεται ότι σηκώνει δυσανάλογο βάρος χωρίς να διαθέτει ακόμη ορατή και ασφαλή προοπτική για την επόμενη ημέρα.

Οι πολίτες βλέπουν θέσεις εργασίας να χάνονται, νέους ανθρώπους να αποχωρούν, παραγωγικές δραστηριότητες να συρρικνώνονται, τοπικές επιχειρήσεις να πιέζονται και την αβεβαιότητα να εντείνεται για το μέλλον της περιοχής.

Ταυτόχρονα, δημιουργείται εύλογος προβληματισμός όταν η τοπική κοινωνία διαπιστώνει ότι μεγάλες εκτάσεις γης αλλάζουν χρήση, υλοποιούνται εκτεταμένες ενεργειακές επενδύσεις, δεσμεύονται δίκτυα και υποδομές και σχεδιάζονται νέες μεγάλες καταναλώσεις ενέργειας, χωρίς να υπάρχουν μέχρι σήμερα σαφείς και δεσμευτικές εγγυήσεις για το ποιο θα είναι το πραγματικό όφελος για την περιοχή και τους κατοίκους της.

Η «Δίκαιη Μετάβαση» δεν αποτελεί απλή πολιτική εξαγγελία. Είναι επίσημη ευρωπαϊκή πολιτική, χρηματοδοτούμενη από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους, με σαφή στόχο τη διασφάλιση κοινωνικής συνοχής, παραγωγικής ανασυγκρότησης και βιώσιμης ανάπτυξης στις περιοχές που επηρεάζονται περισσότερο.

Εφόσον η εφαρμογή της μετάβασης οδηγεί στις παραπάνω αρνητικές συνέπειες, τότε είναι απολύτως θεμιτό και αναγκαίο να ζητηθεί επανεξέταση του τρόπου υλοποίησης, των προτεραιοτήτων και των κριτηρίων χρηματοδότησης.

Η περιοχή δεν μπορεί να μετατραπεί απλώς σε χώρο εγκατάστασης ενεργειακών υποδομών χωρίς αντίστοιχη παραγωγική, κοινωνική και δημογραφική ανασυγκρότηση.

Για τους παραπάνω λόγους, η αντίδραση της περιοχής δεν συνιστά στείρα άρνηση ή ατεκμηρίωτη αμφισβήτηση της πράσινης μετάβασης. Αποτελεί τεκμηριωμένη διεκδίκηση μιας μετάβασης με όρους δικαιοσύνης, κοινωνικής ισορροπίας, παραγωγικής προοπτικής και ουσιαστικής συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας.

III. Ρεαλιστικές, τεκμηριωμένες και άμεσα εφαρμόσιμες παρεμβάσεις

Η Δυτική Μακεδονία δεν αντέχει άλλες γενικές εξαγγελίες, μακροπρόθεσμα σχέδια χωρίς ορατό αποτέλεσμα και υποσχέσεις που μετατίθενται διαρκώς στο μέλλον χωρίς συγκεκριμένες δεσμεύσεις.

Έχουν περάσει ήδη περισσότερα από πέντε χρόνια από την επίσημη έναρξη της απολιγνιτοποίησης. Ο χρόνος που δόθηκε ήταν επαρκής ώστε να έχουν ήδη εμφανιστεί σαφή, μετρήσιμα και ορατά αποτελέσματα στην πραγματική οικονομία, στην απασχόληση και στη συγκράτηση του πληθυσμού.

Μέχρι σήμερα, όμως, η τοπική κοινωνία βιώνει κυρίως τις απώλειες της μετάβασης, χωρίς να βλέπει στον απαιτούμενο βαθμό τη δημιουργία μιας νέας σταθερής παραγωγικής προοπτικής.

Η παρατεταμένη αβεβαιότητα επιβαρύνει όχι μόνο την οικονομία αλλά και την κοινωνική συνοχή και την ψυχολογία των πολιτών, ενισχύοντας το αίσθημα ανασφάλειας, στασιμότητας και έλλειψης προοπτικής.

Η Δυτική Μακεδονία δεν μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί με όρους αναμονής, ενώ η παραγωγική, κοινωνική και δημογραφική της βάση αποδυναμώνεται χρόνο με τον χρόνο.

Για τον λόγο αυτό, η περιοχή χρειάζεται πλέον συγκεκριμένες, άμεσα εφαρμόσιμες και δεσμευτικές παρεμβάσεις, με σαφές οικονομικό, κοινωνικό και παραγωγικό αποτύπωμα, που να μπορούν να δημιουργήσουν μετρήσιμο αποτέλεσμα στην οικονομία, στην απασχόληση και στην κοινωνική συνοχή, όπως οι ακόλουθες:

1. Δεσμευτικό κοινωνικό και οικονομικό ισοζύγιο της Μετάβασης

Απαιτείται η άμεση παρουσίαση ενός δημόσιου και δεσμευτικού κοινωνικού και οικονομικού ισοζυγίου της Μετάβασης, το οποίο θα αποτυπώνει με σαφή και μετρήσιμο τρόπο το πραγματικό αποτύπωμα της απολιγνιτοποίησης στην περιοχή.

Το ισοζύγιο αυτό πρέπει να απαντά συγκεκριμένα:

- τι χάνεται και τι δημιουργείται,
- πόσες θέσεις εργασίας καταργούνται και πόσες νέες μόνιμες θέσεις δημιουργούνται,
- ποιο είναι το αναμενόμενο εισόδημα και η τοπική προστιθέμενη αξία,
- ποιοι φορείς ωφελούνται,
- και ποιο μέρος της παραγόμενης αξίας παραμένει τελικά στην περιοχή

2. Μεταβατική ρήτρα ενεργειακής και κοινωνικής ασφάλειας

Η απόσυρση λιγνιτικών μονάδων δεν μπορεί να προχωρά ταχύτερα από τη δυνατότητα της τοπικής οικονομίας να αναπληρώνει θέσεις εργασίας, εισόδημα και παραγωγική δραστηριότητα.

Για τον λόγο αυτό απαιτείται η εξέταση μεταβατικής παράτασης λειτουργίας στρατηγικών μονάδων, με σαφές χρονοδιάγραμμα και συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους, έως ότου:

- διασφαλιστούν ισοδύναμες μόνιμες θέσεις εργασίας,
- ολοκληρωθούν οι κρίσιμες υποδομές τηλεθέρμανσης,
- διασφαλιστεί η ενεργειακή ασφάλεια,
- ενεργοποιηθούν νέες παραγωγικές δραστηριότητες,
- και επιτευχθούν οι ελάχιστοι κοινωνικοί και δημογραφικοί στόχοι.

3. Ειδική Οικονομική Ζώνη Δίκαιης Μετάβασης

Η Δυτική Μακεδονία χρειάζεται ένα ειδικό φορολογικό και αναπτυξιακό καθεστώς διάρκειας 10–20 ετών, προσαρμοσμένο στις ιδιαίτερες συνθήκες που δημιουργήσε η απολιγνιτοποίηση.

Το πλαίσιο αυτό μπορεί να περιλαμβάνει:

- μηδενικό ή σημαντικά μειωμένο φόρο εισοδήματος για νέες παραγωγικές επιχειρήσεις,
- μειωμένο ΦΠΑ,
- απαλλαγή από τέλος επιτηδεύματος και προκαταβολή φόρου,
- κάλυψη ασφαλιστικών εισφορών για τοπικές προσλήψεις,
- ειδικό ενεργειακό τιμολόγιο για νοικοκυριά, αγρότες και επιχειρήσεις,
- ειδικά κίνητρα για ενεργοβόρες παραγωγικές επενδύσεις.

Στόχος δεν είναι μόνο η εγκατάσταση ενεργειακών έργων, αλλά η δημιουργία μιας νέας και βιώσιμης παραγωγικής βάσης.

4. Άμεση ρευστότητα για επενδύσεις

Οι επενδύσεις δεν μπορούν να στηριχθούν σε χρηματοδοτικά σχήματα που εγκρίνονται σήμερα και εκταμιεύονται μετά από χρόνια. Η περιοχή χρειάζεται μηχανισμούς άμεσης ενεργοποίησης επενδύσεων και γρήγορης κυκλοφορίας ρευστότητας στην πραγματική οικονομία.

Για τον λόγο αυτό προτείνεται:

- προκαταβολή τουλάχιστον του 50% της επιδότησης με την έγκριση του επενδυτικού σχεδίου,
- δυνατότητα εγγύησης από το Δημόσιο ή ειδικό Ταμείο Μετάβασης,
- απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης και εκταμίευσης,
- καθώς και δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα πληρωμών και υλοποίησης.

5. Ρήτρα απασχόλησης και τοπικής ανταποδοτικότητας

Κάθε μεγάλο έργο ΑΠΕ, αποθήκευσης, data center ή ενεργειακής υποδομής που υλοποιείται στη Δυτική Μακεδονία πρέπει να συνοδεύεται από σαφείς και δεσμευτικές υποχρεώσεις υπέρ της τοπικής κοινωνίας και της απασχόλησης.

Οι δεσμεύσεις αυτές πρέπει να περιλαμβάνουν:

- ελάχιστο αριθμό μόνιμων θέσεων εργασίας,
- συγκεκριμένο ποσοστό τοπικών προσλήψεων,
- αξιοπρεπές μισθολογικό επίπεδο,
- προγράμματα κατάρτισης και επανειδίκευσης εργαζομένων,

- καθώς και ρήτρες επιστροφής ενισχύσεων σε περίπτωση μη τήρησης των δεσμεύσεων.

Η μετάβαση δεν μπορεί να βασίζεται αποκλειστικά στην εγκατάσταση υποδομών χωρίς ουσιαστικό και μετρήσιμο κοινωνικό όφελος για την περιοχή.

6. Ρήτρα κοινωνικής και δημογραφικής προστασίας

Η πορεία της Μετάβασης πρέπει να αξιολογείται κάθε χρόνο με συγκεκριμένους κοινωνικούς, δημογραφικούς και οικονομικούς δείκτες, όπως:

- η εξέλιξη του πληθυσμού,
- η ανεργία και η απασχόληση των νέων,
- το εισόδημα,
- οι γεννήσεις,
- η επιχειρηματικότητα,
- η παραγωγικότητα,
- και η τοπική προστιθέμενη αξία.

Σε περίπτωση επιδείνωσης των δεικτών, πρέπει να ενεργοποιούνται αυτόματα διορθωτικές παρεμβάσεις, όπως:

- πρόσθετη χρηματοδότηση,
- αυξημένα αντισταθμιστικά τέλη,
- επανεπένδυση μέρους των κερδών μεγάλων έργων στην περιοχή,
- κοινωνικό μέρισμα από ενεργειακά έσοδα,
- και αναθεώρηση χρηματοδοτικών εργαλείων και προγραμμάτων.

Η Δίκαιη Μετάβαση δεν μπορεί να αξιολογείται μόνο με βάση την απορρόφηση κονδυλίων ή την εγκατεστημένη ισχύ έργων, αλλά κυρίως με βάση το πραγματικό κοινωνικό και παραγωγικό αποτέλεσμα στην περιοχή.

7. Παραγωγικό όραμα για τη Δυτική Μακεδονία

Η Δυτική Μακεδονία δεν μπορεί να περιοριστεί στον ρόλο ενός χώρου εγκατάστασης ενεργειακών υποδομών και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Η περιοχή πρέπει να αποκτήσει ένα νέο, ολοκληρωμένο και βιώσιμο παραγωγικό μοντέλο, αξιοποιώντας τη γεωγραφική της θέση, τις υποδομές, το ανθρώπινο δυναμικό και την ενεργειακή της ταυτότητα.

Στο πλαίσιο αυτό, μπορεί να εξελιχθεί σε:

- βιομηχανικό και ενεργειακό κόμβο,
- κέντρο καθαρής βιομηχανίας και ενεργειακών τεχνολογιών,
- περιοχή αγροδιατροφής υψηλής προστιθέμενης αξίας,
- κόμβο αποθήκευσης και διαχείρισης ενέργειας,
- κέντρο τεχνικής εκπαίδευσης και εφαρμοσμένης έρευνας,
- πρότυπο περιοχής παραγωγικής ανασυγκρότησης και δίκαιης μετάβασης.

IV. Πλαίσιο ενεργειών και διεκδίκησης για τη Δίκαιη Μετάβαση

Για να υπάρξει ουσιαστικό αποτέλεσμα και να προωθηθούν αποτελεσματικά οι παραπάνω διεκδικήσεις και παρεμβάσεις, απαιτείται συντονισμένο σχέδιο ενεργειών, τεκμηρίωσης και θεσμικής διεκδίκησης σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό, κρίνεται αναγκαία:

- ✓ η ανάληψη κοινής πρωτοβουλίας συντονισμού και διεκδίκησης από τους θεσμικούς, παραγωγικούς και κοινωνικούς φορείς της Δυτικής Μακεδονίας, με στόχο τη διαμόρφωση ενιαίου πλαισίου θέσεων, προτάσεων και αιτημάτων,
- ✓ η σύνταξη ολοκληρωμένου και τεκμηριωμένου φακέλου με στοιχεία, δείκτες, προτάσεις και συγκεκριμένες διεκδικήσεις για την πορεία της Μετάβασης,
- ✓ η υποβολή του φακέλου στην Ελληνική Κυβέρνηση, στη Βουλή, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στην Επιτροπή Περιφερειών,
- ✓ η διεκδίκηση ευρωπαϊκής αξιολόγησης της πορείας της Δίκαιης Μετάβασης στη Δυτική Μακεδονία,
- ✓ η προώθηση Ευρωπαϊκής Ρήτρας Κοινωνικού Αντίκτυπου, ώστε οι χρηματοδοτήσεις να συνδέονται με στόχους τοπικής απασχόλησης, δημογραφικής συγκράτησης και παραγωγικής ανασυγκρότησης,
- ✓ η ανάπτυξη συνεργασιών με άλλες ευρωπαϊκές λιγνιτικές περιοχές που αντιμετωπίζουν αντίστοιχες προκλήσεις,
- ✓ η ενημέρωση της ελληνικής κοινωνίας μέσω σχετικής καμπάνιας ότι το ζήτημα της Δυτικής Μακεδονίας αποτελεί ζήτημα εθνικής αναπτυξιακής και κοινωνικής συνοχής,
- ✓ καθώς και η διοργάνωση θεσμικών παρεμβάσεων, δημόσιων εκδηλώσεων και, εφόσον απαιτηθεί, ευρύτερων κοινωνικών κινητοποιήσεων σε περιφερειακό επίπεδο.

Με την πεποίθηση ότι οι παραπάνω διαπιστώσεις, προτάσεις και τεκμηριωμένες θέσεις μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στον δημόσιο διάλογο και στην αναπτυξιακή πορεία της Δυτικής Μακεδονίας,

το ΓΕΩΤ.Ε.Ε./Π.Δ.Μ. παραμένει πάντα στη διάθεση των θεσμικών, παραγωγικών και κοινωνικών φορέων της περιοχής για συνεργασία και συντονισμό ενεργειών προς αυτή την κατεύθυνση.

Με τιμή
για τη Δ.Ε. ΓΕΩΤ.Ε.Ε. / Π.Δ.Μ.
Ο Πρόεδρος

Θεόδωρος Γ. Σιόγκας

Πίνακας Αποδεκτών (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)

I. Βουλευτές Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

1. Βουλευτή ΠΕ Γρεβενών κ. Σταυρόπουλο Α. ath.stavropoulosnd@gmail.com
2. Βουλευτή ΠΕ Καστοριάς κ. Αντωνίου Μ. maria.antoniou@parliament.gr
mar.antoniou@hotmail.gr
3. Βουλευτή ΠΕ Κοζάνης κ. Βέττα Κ. k.vetta@parliament.gr
4. Βουλευτή ΠΕ Κοζάνης κ. Κουκουλόπουλο Π. p.koukoulopoulos@parliament.gr
5. Βουλευτή ΠΕ Κοζάνης κ. Κωνσταντινίδη Σ. s.konstantinidis@parliament.gr
6. Βουλευτή ΠΕ Κοζάνης κ. Παπαδόπουλο Μ. mpapadopoulos.nd@gmail.com
7. Βουλευτή ΠΕ Φλώρινας κ. Παπασωτηρίου Σ. st.papasotiriou@parliament.gr
papasotirioustav@gmail.com
8. Βουλευτή ΠΕ Φλώρινας κ. Πέρκα Θ. petiperka@yahoo.gr, p.perka@parliament.gr

II. Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

1. Γραφείο Περιφερειάρχη κ. Αμανατίδη Γ. info@pdm.gov.gr
2. Γραφείο Προέδρου Περιφερειακού Συμβουλίου, κ. Ν. Σαμαρά n.samaras@pdm.gov.gr
(με την παράκληση να κοινοποιηθεί σε όλα τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου)

III. Δήμοι Περιφέρειας

1. Δήμος Αμυνταίου, Γρ. Δημάρχου dimarxos@amyntaio.gr
2. Δήμος Άργους Ορεστικού, Γρ. Δημάρχου info@argosorestiko.gr
3. Δήμος Βελβεντού, Γρ. Δημάρχου grammatia@velvento.eu, stergiou.manolis@gmail.com
4. Δήμος Βοΐου, Γρ. Δημάρχου info@dimosvoiou.gr, dimvoioqrty@yahoo.gr, zefklis@gmail.com
5. Δήμος Γρεβενών, Γρ. Δημάρχου dimarxos@dimosgrevenon.gr
6. Δήμος Δεσκάτης, Γρ. Δημάρχου dimosdes@otenet.gr
7. Δήμος Εορδαίας, Γρ. Δημάρχου grdhmar@ptolemaida.gr, plakentas@gmail.com
8. Δήμος Καστοριάς, Γρ. Δημάρχου dimarxos@kastoria.gov.gr
9. Δήμος Κοζάνης, Γρ. Δημάρχου. dhmos@kozanh.gr, dimarkoz@otenet.gr
10. Δήμος Νεστορίου, Γρ. Δημάρχου nestokep@otenet.gr
11. Δήμος Πρεσπών, Γρ. Δημάρχου prespa@otenet.gr
12. Δήμος Σερβίων, Γρ. Δημάρχου dservion@otenet.gr, xristoselef@gmail.com
13. Δήμος Φλώρινας, Γρ. Δημάρχου. dimosflorinas@gmail.com, press@cityoflorina.gr
14. Περιφερειακή Ένωση Δήμων (ΠΕΔ) Δ. Μακεδονίας, Γρ. Προέδρου info@peddm.gov.gr

IV. Επιμελητήρια

1. Τ.Ε.Ε. – Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας, Γραφείο Προέδρου, tee_koz@tee.gr
2. Ο.Ε.Ε. – Περ. Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας, Γραφείο Προέδρου, oee-5pt@oe-e.gr
3. ΕΒΕ Γρεβενών – Γραφείο Προέδρου ebegreve@grevenanet.gr
4. ΕΒΕ Καστοριάς – Γραφείο Προέδρου kastcham@otenet.gr
5. ΕΒΕ Κοζάνης – Γραφείο Προέδρου chambers@otenet.gr
6. ΕΒΕ Φλώρινας – Γραφείο Προέδρου evflo@otenet.gr

V. Εργατικά Κέντρα

1. Γρεβενών ergatikogrevenon@yahoo.com
2. Καστοριάς info@ekkastorias.gr
3. Κοζάνης eknkoz.grammateia@gmail.com
4. Φλώρινας ekf@ekf.gr

VI. Δ.Σ., Κ.Υ. & Παραρτήματα ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

VII. Μ.Μ.Ε.